

Megjelenik minden nap

8 oldal, ára 10 fillér

DÉLVIDÉK

Főszerkesztő: Illés Sándor

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Z o m b o r, Csikás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy óra. 2.40 P.
Negyedévre 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 június 21, szombat

41. szám

A tengely megtorolja

Amerika ellenséges intézkedéseit

Az angolok sietve szervezik Középkelet és India védelmét / Szíriában öldöklő harcok folynak, a franciák szilárdan tartják állásaikat / Az olaszok visszavertek minden brit támadást Afrikában

A török-német megállapodás rövidesen érezteti hatását

A világsajtó még mindig a német-török megállapodás hatása alatt áll. Beavatottak arra számítanak, hogy ez a megállapodás már a közeljövőben úgy katonai mint politikai téren messzemenően érezteti hatását. Olasz felfogás szerint az egyezmény nagy lépés Európa újrendezése felé és különösen azért van nagy jelentősége, mert ez az Anglia egy újabb fontos katonai és politikai pozícióját veszítette el.

Diplomáciai téren fokozódik a lázas tevékenység és egyre több főváros kapcsolódik be a bekövetkező nagy eseményeket előkészítő munkába. A helyzet a vihar előtti csend tüneteit mutatja és mint Berlinben mondják, a tengely az ankarai meglepetés után újabb még nagyobb meglepetéseket készít elő ellenségei számára. A várható eseményekkel kapcsolatos feszültség egyre nagyobb területre terjed ki, és most már az északi államok is az idegháboru sodrába kerültek. Finnország rendkívüli hadgyakorlatra hívta be minden hadkötelest az 1897-es évfolyamtól kezdődően, Svédországban pedig olyan előkészületeket tettek, amelyek szintén a nyugalanság jeleivel magyarázhatók. Moszkvában élénk diplomáciai tanácskozások folynak, de nem csökkent a lázas politikai ténykedés Toióban és Madridban sem.

A tengelyhatalmak erélyes ellenintézkedéssel válaszoltak Rooseveltnak arra a rendelkezésére, amellyel zárta a tengelyhatalmak és azok állampolgárainak amerikai vagyonát és elrendelte az amerikai olasz és német konzulátusok, valamint más gazdasági és hírszolgálati intézmények bezárását. Ugy Németország mint Olaszország intézkedett afelől, hogy az amerikai konzulátusok sem működhesse az olasz és német fennhatóság alatt levő területeken. Hogy az ellenintézkedés milyen súlyos Amerikára bizonyítja az a körülmény, hogy ezzel az amerikai konzuláris szolgálat kiszorult majd nem az egész Európából. A tengely és Amerika viszonyának fokozódó elmérgesedésével egyidejűleg Amerikában folytatják a háborus előkészületeket és a tengely ellenes propaganda minden eddiginél nagyobb méreteket öltött.

A hadszíntereken, úgy a Középkeleten mint Kelet-Afrikában fokozódott a haditevékenység. Az angolok keletafrikai sikerrel igyekeztek enyhíteni a Szollum környéki harcokban elszenvedett csúfos brit kudarc ellenhatásán és nagy erővel meglepetés-szerű támadásokat intéztek valamennyi olasz állás ellen. Az olasz katonaság azonban példátlan hősiességgel nemcsak visszaverte a brit támadásokat, hanem szétszórta az ellenséget és súlyos veszteségeket okozott. Így meghiusult a legújabb angol kezdeményezés is és a brit csapatok nem tudták kiküszöbölni a Szollumnál ejtett csorbát. Észak-Afrikában az olasz hadijelentés

szerint folyik a terep megtisztítása az ellenségtől, míg Berlin csekély felderítő tevékenységet jelent.

Szíriában a franciák rendkívül súlyos helyzetben vannak, az ellenség nyomása állandóan fokozódik, Dentz tábornok csapatai azonban hősiességgel állják a küzdelmet és a briteknek minden talpalatnyi helyért súlyos árat kell fizetniük. Semleges jelentések szerint a harcok közvetlen Damaszkus

előtt folynak és példátlan heveségük.

Az angolok számolnak a közeljövőben várható nagy eseményekkel és lázas sietséggel szervezik meg a Középkelet és India védelmét. Minden jel arra mutat, hogy ezek a területek rövidesen hadszínterré válnak. Wawel tábornok északafrikai offenzívájának összeomlása után Bagdadba utazott, ahol India védelméről tárgyal az ottani angol parancsnokkal.

Az olasz csapatok visszaverték az angolok valamennyi keletafrikai támadását

Észak-Afrikában folyik a terep megtisztítása az angoloktól

Róma, június 20.

Az olasz főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy Észak-Afrikában, a szollumi szakaszon folyik a terep megtisztítása az ellenségtől. Tobrukban a tengely légierei eredményesen bombáztak ellenséges páncélos alakulatokat, csapatösszevonásokat, valamint a tobruki erődöket. Harc közben 3 angol repülőgép megsemmisült.

Kelet-Afrikában az angolok jelentős erők

harcvételével heves támadást intéztek Gondár ellen. A támadást az olaszok visszaverték és az ellenség 400 halott hátrahagyásával megfutamodott.

Meglepetés-szerű támadást indítottak a brit erők a Debra-Tabori szakaszon is. Az olasz csapatok itt is visszavetették az ellenséget és eredményes ellentámadást hajtottak végre, amellyel szétszórta az ellenséget.

A német, olasz és a németek által megszállott területeken bezárják az amerikai konzulátusokat

A tengely válasza Amerika ellenséges intézkedéseire

Bern, június 20.

A svájci lapok berlini és római jelentéseket közölnek, melyek szerint a német és olasz külügyminisztérium jegyzéket juttatott Washingtonba. A német jegyzék közli, hogy Németországban és a megszállott területeken a berlini kormány nem tartja többé kívánatosnak az amerikai konzulátusok működését és követeli, hogy az amerikai konzulátusok személyzete július 15-ig hagyja el

a német fennhatóság alatt álló területeket. Róma is hasonló jegyzéket intézett Amerikához. A jegyzék hangsúlyozza, hogy az amerikai konzulátusok személyzete olyan működést fejt ki, ami nem teszi kívánatosá az amerikaiak további olaszországi tartózkodását. A jegyzék a konzulátusok személyzetének távozási határidejét július 15-ben állapítja meg.

Damaszkusz előtt véres harcok folynak

Bern, június 20.

(MTI) A svájci lapok beiruti értesülései szerint Szíriában, Damaszkus előtt rendkívül heves harcok folynak.

PAVOLINI OLASZ MINISZTER BERLINBEN

Berlin, június 20.

Pavolini olasz népművelési miniszter a német kormány meghívására pénteken Berlinbe érkezett.

NÉMET HADIJELENTÉS

Berlin, június 20.

A vezéri főhadiszállás pénteki jelentése közli, hogy a német erők elsüllyesztettek egy 3000 tonnás ellenséges hajót, 3 más hajót pedig súlyosan megrongáltak.

Angliában repülőtereket és kikötőket bombáztak a német légi erők.

Észak-Afrikában csekély felderítő tevékenység folyik.

Ellenséges gépek péntekre virradóra berepültek német terület fölé. Néhány lakóházat találat ért. A légvédelem 3 angol gépet megsemmisített.

A FINNORSZÁGI MOZGÓSÍTÁS KERETE

Helsinki, június 20.

(MTI) A finn hadügyminiszter falragaszokon felhívja az összes hadköteleseket az 1897-ek korosztálytól kezdődően, hogy haladéktalanul jelentkezzenek parancsnokságaiknál.

Hétfő – Vasárnap Külön szenzáció a Nemzetiben

Személyesen fellép az eredeti

Kóbor Jancsi

a legjobb magyar énekes bohóc, saját eredeti nagy műsorával.

Ezen kívül:

Végig magyarul beszélő film

A pokol tornáca

(Halálhegy) izgalmas bányatörténet (Cowboy-dráma) — Főszereplő:

Georges O'Brien

Mi történt a cukrászdában?

Ilyen nevetés még nem volt! Falrengető burleszk. — Főszereplő:

ZIGOTTO

SIKERTELEN ANGOL TÁMADÁS NÉMET HAJÓKARAVÁN ELLEN

Berlin, június 20.

A Német Távirati Iroda közli, hogy az esti szürkületben angol bombavetők 24 va-

dászgép kíséretében megtámadtak egy német hajókaravánt a francia partok mentén. A német karavánt mindössze 8 vadászgép védte, amelyek harcbarocskáztak a háromszoros számbeli fölényben lévő ellen-séggel. Az angol bombavetők kénytelenek voltak vaktában ledobni bombáikat, majd elmenekültek. A német hajókaraván teljesen sértetlenül érte el célját s a német légierők sem szenvedtek veszteséget.

Nagyhatósugarú német harci gép Gibraltártól nyugatra elsüllyesztett egy 3.500 ton-nás angol kereskedelmi hajót.

TOROK—OLASZ GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

Ankara, június 20.

A Stefani olasz híroroda közli, hogy Ankarában olasz—török gazdasági tanácskozások folynak. Az egyezmény aláírása a jövő hét elején várható.

HORVÁTOR SZÁG: 115.133 NÉGYZETKILOMÉTER, 7.080.029 LÉLEK

Rómából jelenti a MTI: A Popolo di Róma Zágrábból származó jelentése ismerteti a hivatalosan közzétett statisztikai adatok alapján Horvátország viszonyait. Ezek szerint a horvát állam területe 115.133 négyzetkilométer, lakóinak száma 7.080.029. Ezek közül 5.200.000 horvát, 1.548.000 szerb, 145.000 német, 70.000 magyar.

A német-török szerződés nagy lépés az új Európa kiépítése felé

A tengely nem akar zsoldos népeket

Róma, június 20.

Az olasz sajtó érdeklődésének előterében még mindig a török—német barátsági szerződés áll. A Corriere della Sera megállapítja, hogy az egyezmény nem egyszerű diplomáciai tény, hanem az új Európa kiépítésére irányuló törekvések megvalósításának nagyfontosságú eseménye. Németország az új európai rend kiépítése során nem hagyhatja figyelmen kívül azokat a feltörekvő fiatal erőket, amelyek az angol befolyás alóli felszabadulásra törekuszenek.

Az angol sajtó szerint Németország nem kapott sokat a Törökországgal való megegyezéssel. Ezzel az angol állítással szemben megjegyzi a lap, hogy a tengelynek egészen más a felfogása minden kérdésben, mint Angliának. A tengely nem akar zsoldos népeket és szövetségeseit nem akarja felhasználni ágyutölteléknek, hanem az a célja, hogy Angliát kiüzze még maradt kevésszámú állásaiból is és ezzel lehetővé tegye az angol befolyás teljes kiszorítását Európából. Ha ebből a szemszögből nézzük a török—német megállapodást — írja a lap — úgy nyilvánvaló annak messzemenő jelentősége.

Amerika beavatkozása nem mentheti meg Angliát

Berlin, június 20.

A német és az olasz sajtó részletesen foglalkozik az angol—amerikai fejleményekkel s leszögezi, hogy súlyosan tévednek mindazok, akik azt hiszik, hogy Anglia bukását meg lehet menteni azáltal, hogy az Egyesült Államokat is bevonják a háborúba.

A tengelyhatalmak a háború további folyamán is minden alkalommal ki fogják kutatni Angliának legsebezhetőbb pontját és minden igyekezetükkel oda fognak hatni, hogy ott intézzenek támadást és okozzanak vereséget az angoloknak, ahol legfájóbb.

A japán nagykövet tárgyalása Welles amerikai államtitkárral

Washington, június 20.

Nomura, washingtoni japán nagykövet tárgyalásokra kérte Welles külügyi államtitkárát. Az államtitkár egy újságró kérdésre kijelentette, nincs tudomása arról, hogy Nomura miről akar tárgyalni.

Az amerikai pénzügyminiszter közlése szerint tárgyalások indultak Amerika és a Szovjet, Finnország, Svédország, Portugá-

lia, valamint Spanyolország között annak érdekében, hogy Rooseveltnek az idegen vagyongok befagyasztását elrendelő intézkedése ne vonatkozzék a felsorolt államok vagyongára.

A pénzügyminisztérium a két és félmilliárdos rendkívüli kiadások fedezésére fel-emelte a társulati és jövedelmi adót.

—:o:—

Szlovák államférfiakkal tárgyal a bolgár császár

Pozsony, június 20.

(MTI) Borisz bolgár király Németországból hazatérőben Pozsonyba érkezett, ahol há-

romorás megbeszélést folytatott dr. Tisso államelnökkel. Később Tuka miniszterelnök kereste fel a bolgár császárt.

A képviselőház ülése

Budapestről jelentik: A képviselőház pénteki ülésén a 36-os bizottság felhatalmazásának meghosszabbításáról és a bizottság tagjai számának felemeléséről szóló kormány javaslatot tárgyalta.

A napirend előtt Bárdossy László miniszterelnök hosszabb beszédben ismertette az összeférhetetlenség kérdését szabályozó javaslat fontosságát és indítványozta, hogy a Ház pártközi bizottságot küldjön ki a javaslat kidolgozására. Kijelentette, hogy a kormány részletes terveket bocsájt a bizottság előadójának rendelkezésére és nagy súlyt helyez arra, hogy ez a kérdés mielőbb elintézését nyerjen.

A ház nagy lelkesedéssel fogadta a miniszterelnök szavait és magáévá tette az indítványt.

Ezután a 36-os bizottság kérdésének tárgyalására tért át a Ház. Krudy Ferenc előadó részletesen ismertette a javaslatot és kifejtette, hogy a kormány azzal, hogy a 36-os bizottság tagjainak számát 42-re akarja emelni, helyet kíván biztosítani a bizottságnak a Szent Koronához visszacsatolt területek képviselőinek is. A bizottság tagjainak kétharmada a képviselőház, egyharmada pedig a felsőház tagjai sorából kerül ki.

Matolcsy Mátyás, a nyilaspárt vezérszó noka hozzászólásában követelte a földreform sürgős megoldását és a harmadik zsidó törvény mielőbbi meghozatalát. Indítványozta, hogy a zsidó birtokok értékét olyképpen alapítsák meg, hogy a megvásárlási érték ne haladja meg a kataszteri tisztajövedelem huszszorosát.

Pálegyháza lesz Palics

Szabadka, június 19.

Szabadkán nagyarányú mozgalom indult annak érdekében, hogy Palics fürdő nyerje vissza ósrégi nevét és újra Pálegyháza legyen a neve, Pálegyháza egyike a legrégebbi bácskai községeknek és nevével már 1490 előtt is találkozunk. A fürdőhelyet Palicsra az oda telepített bunyevácok keresztelték, akik Veresegyháza nevét Verusitsra, Sebesegyháza nevét Sebesicsre szlovosították.

Most Palics idegenforgalma érdekében széleskörű mozgalom indult meg az anyaországban is és a szabadkaiak azt szeretnék, hogy a mozgalom megindítása alkalmával Palicsot már mint Pálegyházát ismertetné a közönséggel.

Rövid hírek

A lisszaboni partvidék közelében ismeretlen tengeralattjáró megtámadott egy angol hajókaravánt. A tengeralattjárót üldözőbe vették, mire az eltűnt. Nyomban utána három vizirepülőgép jelentkezett és újból támadást intézett a hajókaraván ellen, sikerült is egy gőzöst elsüllyeszteni.

Japán jelentés szerint légvédelmi gyakorlatokat tartanak Singapooreban.

Roosevelt személyi képviselője Kairoba érkezett, ahol tárgyalásokat folytat.

Horvátországban kivégeztek 14 szerb csetniket, akik a menetelő usztasa csapatokra lövöldöztek.

Romániában korlátozták a gépkocsiforgalmat. A tehergépkocsiforgalmat 50 százalékra csökkentették, a társasgépkocsik és a luxuskocsik forgalmát is lényegesen korlátozták.

Sir Stafford Crippset, Anglia moszkvai nagykövetét, aki jelenleg Londonban tartózkodik, az angol király audencián fogadta.

A franciák szilárdan védelmezik állásaikat

Huntziger tábornagy megdicsérte a sziriai harcosokat

Vichy, június 20.

A francia hadijelentés szerint az utóbbi 24 órában rendkívül heves harcok folytak Szíriában. A francia csapatok szilárdan tartják Délibanont és Délszíriát, míg az angolok folytatták azon kísérleteiket, melyek a Damaszkusz felé való előretörésre irányulnak. A francia csapatok több helyen visszaszorították az angolokat.

A jelentés hangsúlyozza, hogy a 12 nap óta folyó harcokról beérkezett közlemények alapján megállapítható, hogy a francia katonaság a legnehezebb körülmények között is állandóan hősiességgel küzdött az egyenlőtlen harcban és a legnagyobb vitézségről és hazaszeretetről tett tanúságot. A részletes jelentést még nem hozhatja nyilvánosságra a francia kormány.

Huntziger tábornagy, a francia haderő legfőbb parancsnoka napiparancsot intézett Szíria védőihöz és biztosítja a katonáit, hogy az egész francia nép együttérez velük. Huntziger hangoztatja, hogy a sziriai védősereg feltétlenül megvédi Franciaország egységét

és a francia katona becsületét, majd azt mondja, hogy a vitézül harcoló sziriai francia katonaság minden csodálatot megérdemel.

AZ ÉSZAKI ÁLLAMOK UJRA A VIHARZÓNÁBAN

Stockholm, június 20.

A Dagens Nyeter úgy értesül, hogy a svéd birodalmi gyűlés rövidesen titkos ülésre ül össze. Az ülést 27-re vagy 28-ra várják és hír szerint az messzemenő fontosságú kérdésekkel foglalkozik.

Helsinki, június 20.

Anglia közölte a finn kormánnyal, hogy megszünteti a hajójáratokat az angol és finn kikötők között. Az intézkedés indokolása szerint „Finnország elhatározásai nem mentesek többé az idegen befolyástól”.

Minden finn lap közli a hivatalos rendeletet az ország védelmi intézkedéseinek fokozásáról és a tartalékosok rendkívüli hadgyakorlatra való behívásáról.

A tengelyhatalmak újabb fontos kezdeményezése várható

Newyork, június 20.

(Stefani) A háboruspártiak körében nagy a lehangoltság a német-török barátsági szerződés megkötése s a Sollum ellen indított brit támadás kudarcá miatt, amelyhez pedig annyi reményt fűztek. A sajtó egyrészt igyekszik enyhíteni az angolok kettős vereségét a brit közlemények nevelésével, másrészt azon ban hozzászólásaiban hangsúlyozza, hogy a tengely részéről újabb fontos kezdeményezések várhatók.

A szerződéssel kapcsolatban a lapok hangsúlyozzák, Törökország kötelezte magát hogy nem lép harcba Németország ellen és ezzel az előző angol-török szerződésnek minden értéke egy csapással semmivé vált.

NYUGTALANSÁG LONDONBAN A SZIRIAI HADMUVELETEK MIATT

Stockholm, június 20.

A Nya Dagligt Allehanda londoni levelezője arról számol be, hogy az angol főváros politikai köreiben egyre növekvő nyugtalanság válik urrá a sziriai hadműveletek lassúsága miatt. Különösen azt hangsúlyozzák Londonban, hogy nem sikerült eddig elfoglalni egyik jelentősebb sziriai várost sem, holott már hosszabb ideje hangoztatták, hogy az angol erők közvetlenül fenyegetik Damaszkuszt, Beirutot és Aleppot.

INDIA VÉDELME ELŐTÉRBE

Damaszkusz, június 20.

(NST) Irákból érkező jelentések szerint Wawel tábornok, a közelkeleti angol erők parancsnoka Bagdadba érkezett.

Róma, június 20.

(MTI) A lapok kiemelik az Exchange Telegraph jelentését, amely szerint Wawel tábornok találkozott az indiai angol haderők parancsnokával. A két tábornok megvizsgálta a Földközi tenger és a Perzsa öböl közti terület stratégiai helyzetét. Az angol vezérkar véleménye szerint a hadihelyzet alakulása felvetette India védelmének kérdését. India védelmét a nyugati határookra máris kiterjesztették.

KOZZÉTETTÉK A HETEDIK NÉMET FEHÉRKÖNYVET

Berlin, június 20.

A német külügyi hivatal most tette közzé a háboru diplomáciai előzményeiről szó-

lő hetedik fehérekönyvet. A fehérekönyv a mostani háboru egyes hadjáratának előzményeivel foglalkozik.

A „Völkischer Beobachter”, a nemzeti-

Németország sajnálatát fejezi ki Dublin bombázása miatt

Berlin, június 20.

Valamennyi német lap közli azt a válaszigjegyzéket, amelyet a külügyminisztérium adott az ir kormányának Dublin bombázása miatt Berlinbe juttatott jegyzékére. A német válaszigjegyzék leszögezi, hogy a német részről megindított vizsgálat adatai nem nyújtottak semminemű támpontot annak igazolására, hogy a támadást német gépek hajtották végre. Miután azonban az ir kormány jegyzéke szerint a Dublinra hullott bombák német eredetűek voltak, a német kormány nem zárkózik el azon feltevés elől, hogy tekintettel az ir partok mentén uralkodó széljárásokra, megtörténhetett, hogy német gépeket az ir partok fölé sodort a szél, anélkül, hogy ezt a pilóta észrevette volna. A német kormány őszinte sajnálkozását fejezi ki az eset miatt és hajlandó megtéríteni a sajnálatos veszteségeket.

A nagyvilágból

Rendkívül összezsugorodott a tengeri forgalom az USA és Európa közt. Mint a new yorki kiötőhivatal jelenti ezidőszent haten kint csak egy hajójárat van Newyork és Lisszabon között, kéthetenkint indul egy hajó a spanyol Vigo kikötőbe és rendszeretlenül egy-egy gőzös Finnországba, Petsamo kikötőjébe. Ez a hajó bonyolítja le a svédországi forgalmat is. A rendes forgalom esze rint 97 százalékkal esett vissza.

Cordell Hull, az USA külügyi államtitkára legutóbbi nyilatkozatában igen éles hangon beszélt a németbarát francia államférfiakról. A Darlan-Laval-csoport — mondotta — Hitler táborába akarja vinni Franciaországot, Anglia bukását tervezi és Németország számára akarja megszerezni az uralmat a tengereken. E lehetőség megakadályozása — mondotta Cordell Hull — közös érdeke a francia népek és az Egyesült Államoknak.

A nyersanyaghiány a francia illetékes körök figyelmét egyre jobban a póanyagok felé tereli. Mivel a legújabb eljárás segít-

BRISTOL SZÁLLODA

Budapest, Dunaparton

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egyágyas szoba 7 p-től. Kétágyas szoba már 12 pengőtől.

Előzékeny kiszolgálás!

szocialista mozgalom központi lapja, ebből az alkalomból fejtegetéseket közöl és a következőket írja:

„A háboru törvényei megtiltják, hogy megmondjuk minden egyes népek: „legkésőbb” meddig kell döntenie. Ma azonban minden nép tudja már, hogy igenlő vagy nemleges válaszát előbb-utóbb — mégpedig idejében — ki kell mondania és hogy a döntést akár így, akár úgy, de meg fogjuk követelni. A történelem nagy óráiban nem lehet megbujni.

SCHRODER TÁBORNOKOT NEVEZTÉK KI SZERBIA KATONAI PARANCSNOKÁVÁ

Berlin, június 20.

Illetékes katonai helyről nyert értesülés szerint Szerbia katonai parancsnokává Schröder tüzérségi tábornokot, a német légvédelem parancsnokát nevezték ki. Schröder tábornok már el is foglalta új, fontos beosztását.

SOLLUM NÉMET KÉZEN VAN?

London, június 20.

Illetékes helyről származó értesülés szerint az angol csapatok Sollumtól keletre visszavonultak eredeti állásaikba. Sollum maga a németek kezén van.

ségével az üvegből bizonyos műszövetfajták gyártásához értékes nyersanyagokat lehet nyerni, az illetékes körök most mozgalmat indítottak a használhatatlan üvegek összegyűjtésére. Mivel Franciaország Európa egyik legnagyobb alkoholfogyasztó országa, a szakértők mindenekelőtt az eltört borosüvegeket akarják összegyűjteni.

A Newyork Times megírja, hogy Roosevelt elnök legújabb rendelkezése, amely megakadályozza, hogy német alattvalók elhagyják az Egyesült Államok területét, 330 ezer embert érint. A szövetségi hatóságok utasították a határőrségeket és a vámhivatalokat, hogy állandó őrzőjáratot tartsanak fenn a mexikói határon. Valamennyi amerikai kikötőben fokozott ellenőrzést léptettek életbe.

Egyiptomban a légitámadások az elmúlt éjjel több mint egy óra hosszat tartottak.

A portugáliai partok közelében 3 ismeretlen repülőgép elsüllyesztett egy kereskedelmi hajót.

Roosevelt elnököt az oxfordi egyetem disz doktorává avatták.

Berlinben cáfolják azokat a híreket, miszerint a megszállott francia területeken angol ejtőernyős csapatok szálltak partra. Tény az, hogy angol vadászgépek hatoltak be Franciaországba. A támadást sikerült visszaverni, több gépet a németek lelőttek. A pilóták ejtőernyővel földre értek és fogásba estek.

James Roosevelt százados, az Egyesült Államok elnökének legidősebb fia, afrikai utjáról hazatérőben, Lisszabonba érkezett. A fiatal Roosevelt brit vízirepülőgépen utazott Bathurstból Lisszabonba.

Az újságírók kérdésekkel ostromolták meg Roosevelt századosot és főleg arra szertették volna rábírní, nyilatkozzék atyjának az Apori- és Zöldfoki-szigetekre vonatkozó szavairól. James Roosevelt nem volt hajlandó válaszolni, hanem azt mondotta, hogy ő katona, nem pedig politikus.

HIREK

Magyar Hősök

1915. június 21.

Kiválóan derekasan viselkedett ezen a napon Mórnicz Béla volt zalaegerszegi 6. honvéd huszárezredbeli szakaszvezető, aki akkor, amikor az oroszok a keletbukovinai határszélen fekvő Gromesztinél volt arcvonalunkat áttörték, öntevékenyen a visszavonulás fedezésére vállalkozott. Ennek pedig a géppuskájával hősi kitartással harcolva mindaddig tett eleget, amíg géppuskája hűtőjében a víz fél nem forrt s őt magát a fogságba jutás veszedelme nem fenyegette. A géppuskának a máhásállatokra való gyors felrakása közben azonban a kiömlő forró víz Mórnicz szakaszvezető egyik kezét teljesen összegegette, a következő pillanatban pedig orosz gránát szilánkjára a karját törte össze. Amde Mórnicz szakaszvezető ebben a válságos pillanatban sem vesztette el lélekjelenlétét, hanem ép kezével gyorsan használhatatlanná tette a többé már el nem viheto volt géppuskáját, és az utolsó pillanatban átvágta magát a már alig néhány lépésnyire köréje záródott oroszok gyűrűjén. Vitéz és kimagasló kötelességteljesítéstől áthatott derekas magatartását, mellyel bajtársainak fényes példát adott, a nagy ezüst vitézségi érem adományozásával jutalmazták előljárói.

A Kormányzó Ur születésnapján rendezett ünnepségek a vidéken. A Kormányzó Ur születése napján minden kis falu nagy lelkesedéssel és hódolattal ünnepelte meg. Ezen a napon előadásokat rendeztek a községekben. **Bácsfeketehelyen** Nagy Kálmán magyar nótákat tárogatózott, Draskó Lilike alkalmi költeményt szavalt, Orosz Lajos pedig magyar dalokat énekelt. Az ünnepség Perlaki Lajos olvasóköri elnök zárószavával ért véget. — Külön nagy fényvel ünnepelt **Doroszló**. Az itt rendezett műsor szereplői a következők. Samu Imre, Kovács Mária, Butor Endre, Csernicsek Erzsébet, Nemes Szabó Árpád, Bencsik Magda, Gyurkovits Imre, Szabó Anna, Gellért Zoltán, Cseke Mária, Hegybeli Julia, Kovács Béla. Kanyó Lajos plébános szép beszéddel ismerette a nap jelentőségét. A 100 tagú gyermekkart Bencsik János kántor vezényelte. **Orszáhláson** reggel hét órakor zenés ébresztő volt, onnan ünnepi istentiszteletre mentek. A délelőtti műsoron énekszámok és szavaltok szerepeltek. Pásztor Anti verset szavalt. Ékes Erika a Hiszekegyet mondta el. Az iskolás gyermekekből alakult énekkar elénekelte a délvidéki indulót, majd a Himnusz után Szöllösi Béla beszéde következett. Az erdélyi emlékérmeket Báldi százados osztotta ki az ünnepség után.

Baranya is nagy fényvel ünnepelte meg Kormányzó Urunk születése napját. A Kormányzó Ur születése napját Baranya lakossága is éppenszóval hódolattal és fényvel ünnepelte meg, mint az anyaország és a Bácska lakossága. A kisközségi ünnepségeken népviseleti ruhában vettek részt a lányok és legények. Kedden este a folyamörök és a tüzoltók tűzijátékokat rendeztek a Dunán. Délután a regőcsoport szórakoztatta a közönséget.

A zimonyi Magyar Közművelődési Egyesület vezetősége. A zimonyi magyarok megalkotották a Közművelődési Egyesületüket s elnöknek Dudás Ádámot választották meg. Aelnök Dr. Kiss Lajos, pénztárnok ifj. Szolga Pál, I. titkár ifj. Szolga Pál, II. titkár Halmágyi Sándor, ellenőrök Rovakovits Antal, Winkler Lajos, és Dr. Klacsman László lettek. Választmányi tagok: Vastag Antal, Juhász Péter, Barsi Imre, Szabó János, Lakó Péter, Szoboszlai István, Pavlovics József, ifj. Molnár Imre, Káposzta István, Blauensteiner Ferdinánd, Király Erzsébet. Az egyesületnek egyelőre három nagy feladata van: a magyar munkanélküliek munkához juttatása, vagy anyagi megsegítése Magyarországra elköltözendők ügyének elősegítése, és édes anya nyelvünk ápolása.

Nagyarányú közmunkák Zomborban a munkanélküliség megszüntetésére

A közmunkákat hétfőn kezdik meg

Az anyaországban a munkanélküli segély ismeretlen fogalom, erre azonban nincs is szükség, miután az illetékes szervek megszeméltetőn gondoskodnak munkaalkalmak teremtéséről, miáltal munkához és kenyérhez juthat mindenki, aki dolgozni akar.

Vitéz Szentendrey Ágoston tábornok, Zombor város katonai parancsnoka a fenti elvnek megfelelően nagyarányú közmunkákat rendelt el annak érdekében, hogy Zomborban egyetlen ember se legyen munka nélkül és mindenki,

aki dolgozni akar, becsületes munkával megkereshesse a kenyerét.

A közmunkákat hétfőn kezdik meg. Mindezek előtt a kövesutakat hozzák rendbe. Azok, akik munkát akarnak kapni a közmunkáknál, jelentkezzenek a Városházán, a mérnöki hivatalban. Jelentkezéseket vasárnap is elfogadnak.

Remény van arra, hogy a közmunkák során többek között a sporttelepet is feltöltik és a zombori sportegyesületek hozzájutnak az annyira szükséges pályához.

Csak férfiakra vonatkozik a határátlépési korlátozás. Budapestről jelentik: Illetékes helyről nyert értesülések szerint a határátlépési korlátozásról szóló rendelet ezen túl csak a 18—60 év közötti férfiakra vonatkozik. Az érvényes utlevélén kívül külön határátlépést kell kérnie annak, aki külföldre akar utazni.

A gyomor és bélcsatorna alapos kitisztására igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

A moszkvai akadémia ötven nemzetiség részére készített ABC-t. A moszkvai szovjetorosz akadémia vezetése alatt működő nyelvészeti intézet külön-külön ABC-t állított össze a Szovjet Unióban lakó mintegy 50 nemzetiség számára. Alapul az orosz ábécét vették. A munkálatokkal kapcsolatban a közeljövőben kiadásra kerül egy esszé, burját, cigány- és baskir nyelvűt is.

Miért jár körbe az eltévedt ember? A hómézőn, erdőben vagy homoksivatagban eltévedt ember nem halad egyenesen, hanem hatalmas kört leírva, megint arrafelé vetődik, ahonnan elindult. Ezt a kört más irányban írják le a jobbkezes és más irányban a balos emberek. Ha valaki iránytvesztetten uszik vagy evez, ugyanez a jelenség figyelhető meg. A jobbkezes ember jobb felső és bal alsó végtagja általában erősebben fejlett hajótest, ha az nem pontosan szimmetrikus.

ELTUNT FÉNYKÉPEZŐGÉP, Voiglander Brillant 4.5 lencsés Compour-zárás, készenléti börtáskával. Becsületes megtaláló **20.- pengő** jutalom ellenében adja le a városházán főorvosi hivatalban.

Milyen sebességet érnek el a vadászpilóták? A Buvár júniusi száma írja: A különböző nagyhatalmak vadászpilótái vízszintes repülésben óriási sebességet érnek el. Összehasonlítva a különböző vadászpilóták fajtákat, közöttük első a Messerschmidt 109., melynek óránként elért legnagyobb sebessége 70 kilométer, második az amerikai Bett P. 660 kilométerrel, harmadik a Curtiss XP. (amerikai) 640 kilométeres sebességgel, negyedik az angol Vickers Supermarine Spitfire (590 km), ötödik az angol Hawker Hurricane (540 km), hatodik a német Heinkel 112 (500 km) és hetedik a Fiat G 50 olasz (490 km).

Diszdoktorrá avatták Kolozsváron Botaj olasz minisztert. Kolozsvárról jelentik: Botta nemzetnevelésügyi minisztert pénteken diszdoktorrá avatta a kolozsvári tudományegyetem.

M. Molnár Imre portréfestő Zomborban. M. Molnár Imre ismert magyar festőművész Zomborba érkezett. A festőművész a Főméltóság Kormányzó Ur arcképét is megfestette. M. Molnár Imre a Thököly ut 74. szám alatt vett ki műtermet, s pár hónapig marad Zomborban.

A halak látása. A Buvár júniusi száma írja: A halak általában »rövidlátók», helyesebben közellátók. Két szemük helyzete pedig olyan, hogy valamennyi tárgyat egyszerre csak az egyik szemükkel láthatnak. Látásuk tehát nem nagyon tökéletes, nem lehet térbeli (stereoskopikus) sem, mint aminő a mi két szemmel való (binokuláris) látásunk, ami a távolságbecslést nagyon megkönnyíti. Binokuláris, térbeli látás csak igen kivételes a halak között. A különös alakú teleszkópszerű halak két szeme nem jobbra és balra áll, hanem mindkettő előre vagy felfelé irányulhat. Optikai tengelyük majdnem párhuzamos. Ezek tehát megközelítőleg úgy látnak a szemükkel, mint az emberek. Igen rossz látásu hal a cápa, viszont a szaglószerve annál pompásabban fejlett. Valószínű, hogy vak példány is könnyen megszerzi zsákmányát.

Cselényi József

nótaestje Zomborban

A világhírű rádióénekes szombaton és vasárnap este 10 órai kezdettel nótaestet rendez a Vadaszkürtben. Fellép még Ferencz Anikó, zongorán kísér Thegze Gerber Miklós.

Vidám tarka estét rendeznek a Zomborban vendégszereplő színészek Bezdánban. A Zomborban vendégszereplő Szalay színházprimadonnája, bonvivánja, szubretje és karmestere, névszerint Takács Margit, Sütő István, Tihanyi Marika, Szalay Gyula, Ekecs Ferenc és Virág Elemér vasárnap tarka estét rendeznek Bezdánban, a Nagy Sándor féle vendéglő színháztermében. A műsor után reggelig tánc. Közreműködik a bezdáni tüzoltó zenekara. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Emléktáblával örökítik meg a baranyai háromszög visszaszerzését. Pécsről jelentik: A baranyai háromszög felszabadulásával újra teljessé lett a huszonkét évvel ezelőtt megcsonkított ősi Baranya vármegye. Ennek a történelmi eseménynek méltó megörökítésre a vármegye közönsége hozzájárult vitéz Horváth István alispán elhatározásához, hogy a vármegye pécsi székházában márvány emléktáblával örökítsék meg az utókor számára Baranya területi épségének helyreállítását. Az emléktábla elkészítésére az alispán megtette a szükséges intézkedéseket.

Négy házat felgyújtott a villám Baján. Baja felett hatalmas zivatar vonult el. A villám bejecsapott egy akácfába, a fa nagy lánggal lobogni kezdett és a közelben lévő összehalmozott szalmától négy ház tüzet fogott. A szakadó esőben a lakók hozzáfogtak az oltáshoz és sikerült is mind a négy házból a tüzet elfojtani. A kár megállapítására a vizsgálat megindult.

Bácska orvosi karához

szólunk a következőkben: A magyar balneologia az elszakított ország alatt egy páratlan értékkel gyarapodott. A Nagy-Alföldön, Jászkarajenőn felfedezték a világ legterményesebb glaubersós gyógyvizét. Az eredményes orvosi kísérletek és tudományos kivizsgálás után ez a gyógyvíz bevonult az orvosi gyakorlatba és az epeutak, az epehólyag megbetegedések és a gyomorbélrendszer, általában az anyagcsere, kiváltképpen az ártalmatlan fogókurák fontos, természetes

gyógytényezője lett. Eddig nem volt mód arra, hogy ez a forrásvíz Bácskában is megfelelően áldásos hivatásának. Most, amint lehetséges, azonnal felkeressük Bácska orvosi karát, de addig is küldünk részletes ismertetést, mintavizet, hogy az Alföld gyógykincsét, a Mira glaubersós gyógyvizet, annak páratlan gyógyhatását személyes tapasztalat alapján is megismerhessék. A Mira gyógyforrások központi irodája, Bpest, V., Tüskör-utca 5.

A zombori középiskolákba 1718, az elemibe pedig 1435 tanuló iratkozott be

A zombori iskolákban az előzetes beiratkozások befejeződtek. Az elemi iskolába 1435 tanuló iratkozott be. Ebből 738 fiú, 697 pedig leánygyermek. Az elmúlt évben az elemi iskolások száma 2080 volt.

A középiskolákba a következő számban jelentkeztek a tanulók: Gimnázium 661, ebből 432 fiú, 229 pedig leány. Kereskedelmi: 204, ebből 139 fiú, 65 leány, tanítóképezde:

202, ebből 98 fiú, 104 leány. A fiú polgári iskolába 301, a leány polgáriába pedig 246 tanuló jelentkezett. A fiú iparos tanonciskolába 52, a leánytanonciskolába 23, a kereskedelmi tanonc iskolába pedig 29 tanuló jelentkezett. A középiskolákba összesen 1718 tanuló iratkozott be a múlt évi 2579-cel szemben.

Országzászlót avatnak vasárnap Ujverbászon

Ujverbász, június 20.

Ujverbász vasárnap avatja fel az erekllyés országzászlót, amelyet a fővárosba szakadt verbásziak adományoznak. A zászló hirdetője lesz annak, hogy az itt élő lakosság nemzetiségi különbség nélkül békében és megértésben akar munkálkodni a hazáért. A fényesnek ígérkező ünnepség június 21-én zenés takaróval veszi kezdetét.

Este 7.52 órakor a vendégek ünnepélyes fogadása a vasútállomáson. Június 22-én zenés ébresztő. Reggel 8 órakor istentisztelet az összes keresztény felekezetek templomaiban. 9 órakor gyülekezés az ujverbászi vásártéren. 10 órakor indulás zeneszóval az ünnepély színhelyére. Az ünnepi program d. e. fél 11 órakor kezdődik. 1. Hymusz, katonazene kísérettel éneklő a közönség. 2. Megnyitóbeszéd. Mondja Kiss Gábor. 3. Honvédség üdvözlése a verbászi nők nevében. mondja dr. Müller Mátyásné. 4. Szavaltat: Bacso Jenő 5. Szavaltat: Seidl

Magda. 6. Unnapi beszéd a lobogót felajánlók nevében. Mondja Szántó Róbert kelenföldi evang. lelkész. 7. Avatóbeszéd. Mondja: Dr. Cséjényi Pál országgyűlési képviselő az »Erekllyés Országzászló Nagybizottsága« társelnöke. 8. Országzászló felvonása a Híszkegy hangja mellett. 9. Diszörség kivezénylése. 10. A felajánlott lobogó átvétele a DMKSz helyi fiókja nevében. Mondja: Seidl Róbert elnök. 11. Szavaltat: Schmidt Rózi pestújhelyi tanítónő. 12. Emlékmű átadása a bizottság nevében. Mondja: Schmidt Frigyes a DMKSz helyi fiókjának alelnöke. 13. Galambos Ilonka szavaltata. 14. A község nevében az emlékművet átveszi Mensch Keresztély községi bíró. 15. A Honvédség képviselője megkoszoruzza az Országzászlót. 16. Ifjuság, testületek, iskolák ehelyezik koszorujukat. 17. Szózat, éneklő a közönség, katonazene kísérettel. 18. Diszmenet az országzászló előtt. Az ünnepség után társasbéd lesz a Greifenstein szállóban.

Hogyan védekezzünk a veszettség ellen?

Írta: mándi Mátyás dr., m. kir. tiszti orvos, Zombor város egészségügyi előadója

A Zombor-városi állami közkórház laboratóriumában veszettség elleni védőoltásokat is végzünk. Mindenkit, akit a kutya gyanús körülmények között harapott meg, beoltunk. A katonai közigazgatás ideje alatt — tehát alig két hónap alatt — a kórház 47 egyént részesített oltásban, köztük 19 Zombor város területén szenvedett kutyaharapást. Ez az igen magas szám, továbbá azon körülmény, hogy a város területén — dacára a kutyairtasnak — még mindig nagyon sok kóbor eb jár, kötelességemmé teszi, hogy a lakosságot megismertessem a veszettség elleni védekezés lehetőségeivel, különös tekintettel arra, hogy mit irnak elő kutyaharapás esetén a magyar törvények.

A veszettséget egy filtrálható vírus okozza; mindig fertőzés következtében jön létre és meleg étel stb. annak oka nem lehet. Terjesztői főleg veszett kutyák, macskák, de fertőzhetnek marhák, sertések, lovak, juhok, sőt még vadállatok is. Az emberre majd nem mindig kutya vagy macska harapása után terjed. Ha az ilyen megharapott egyén védőoltást megfelelő erősségben nem kap, úgy 4—6 hét múlva, esetleg korábban vagy később — igen kivételes esetben 1—2 év múlva — kifejlődnek a veszettség borzalmas és minden esetben kivétel nélkül halállal végződő tünetei. A beteg egyén karaktere megváltozik, emberkerülővé, buskomorrá

válal, fájdalmak lépnek fel a végtagjaiban, nyelési zavarai lesznek, később a buskomorság fokozott ingerlékenységgé változik, melynek végső megnyilvánulása az örvöngő, dühöngő állapot, görcsök, viziszony, erős nyálfolys, köpködés. Az utolsó állapot a bénulási időszak, lassan kialszik az ingerlékenység és a beteg rövidesen meghal.

Aki egyszer látott életében ilyen veszettségben dühöngő, eszméletlen állapotban lévő szerencsétlent, az ezt a képet soha nem fogja elfelejteni, olyan borzalmas. Sajnos éppen a közelmúltban egy vidékről behozott 16 éves erőteljes fiatal embert volt alkalmam megfigyelni a közkórház elkülönítő osztályán, aki nemsókkal behozatala után meg is halt. Agyvelejének vizsgálata biztossá tette dr. Konczek Ferenc kórházi orvos diagnózisát. A szerencsétlent három hónappal betegsége előtt harapta meg egy kutya falun. A kutya a harapás után egy hónappal megdögölt.

Ilyen eseteknek nem szabad előfordulni. Az emberélet igen drága. Ebben a nagy viláfgoragatban a magyar csak akkor tud helyén maradni, ha növeli expanzivitását és minden menthető életet megtart magának.

A beteg és elhalt fiú, ha harapásával orvoshoz megy és az őt védőoltással látja el, ma is élne. Életéért illetve haláláért felelősek vagyunk. Valakit mulasztás terhel.

Éppen fenti felelősségem tudatában ismertetem, hogy mit kell tenni, ha kutya által megharapott egyén jut tudomásunkra.

A laikus, tehát betegekkel hivatásszerűen nem foglalkozó egyén menjen és hozza tudomására a betegnek, hogy orvoshoz kell azonnal mennie, mert különben a veszettség kitörhet rajta és belehal. A kutyát azonnal őrizetbe kell venni, megkötni és 21 napig megfigyelés alatt tartani, hogy nem tör-e ki ezen idő alatt rajta a veszettség.

Ha orvoshoz jön kutyaharapott egyén, a nevezett első segélyben részesítvén, az esetet, körülményeket, a harapás módját, helyét, a testrészt, a kutya tulajdonosának nevét azonnal közölni tartozik az illetékes m. kir. tiszti orvossal, vagy ha községben van, a községi orvossal. A községi orvos és a m. kir. tiszti orvos vagyis a hatósági orvos azonnal értesíti a kutyaharapásról az illetékes állatorvost, aki a kutyát megfelelő őrizet alá elkülönítés mellett azonnal megfigyelés alá veszi és ennek megtörténtéről és az eredményről 21 nap múlva a m. kir. tiszti orvost értesíti. A kutyaharapott egyént ellátó orvos gondoskodik az illető azonnali védőoltásáról.

Zomborban a veszettség elleni védőoltásokat a közkórház laboratóriumában végzik.

Felhívom az egész lakosságot, de főleg a betegellátással és gyógyítással foglalkozó egyéneket, hogy azzal, akit a kutya megharapott, fent tájékoztatott módon járjanak el, mert ennek pontos keresztlvitele a feltétele annak, hogy kutyaharapás következtében halálozás ne forduljon elő.

Tudatában vagyok annak, hogy felelősségét mindenki átérzi és a hatóság nem kényserül arra, hogy a vitális érdekek miatt erősebb és kellemetlenebb rendszabályokat is alkalmazzon.

Gyerekszáj

Zsuzsi néninek ajándékot visz a kis Misi — Kezét csókolom, Zsuzsi néni. A mama küldi ezt az ajándékot névnapjára. Zsuzsi néni: — Köszönöm, kisfiam, de nem érdemlem meg ezt a figyelmességet. Misi — A papa is azt mondta!..

Magyar népviseleti bál Obecsen

Az obecsei Alsóvárosi Keresztes Ifjusági Egyesület vasárnap este nagyszerűen sikerült magyar népviseleti bált rendezett. A mulatságon nagyszámu közönség vett részt, megjelentek Ollé Vilmos alezredes járási katonai parancsnok, vitéz Harkácsy Gyula főhadnagy, helyettes parancsnok, Solyom Jenő hadnagy segédtszít, dr. Bartha László tb. főszolgabíró és mások. A járási katonai parancsnokot, valamint a megjelenteket Csizofszky István plébános üdvözölte.

A bál megnyitót; a sormagyart magyar polkát, a séta- és diszpalotást tizenkét népviseletbe öltözött pár mutatta be óriási sikerrel. A közönség hangos óhajára bemutatták a lippenyüst is. Táncos párok voltak: Varga Nándor—Kukola Ilonka, Tóth László—Kiss Pösze, Varga Lajos—Zórád Gizike, Kiss István—Tölgyesi Gizi, Ferenc István—Károlyi Juliska, Serfőző István—Pajkó Bözsike, Péntes Géza—Tüski Zsuzsika. Pásztor János—Sági Piroška, Tóth Imre—Kiss Teruska, Börcsök Imre—Józsa Ilonka, Butás Béla—Péntes Teruska, Makra József—Tóth Margitka.

A megnyitó után megkezdődött az általanos táncvigalom. A nagyteremben folyó táncok zenéjét a 7. gyalogezred zenekara szolgáltatta, míg a hallgató zenét Gábor János cigányzenekara adta. A rendezés és diszítés munkáját Brankovits Lajos elnök vezetésével a keresztes ifjak végezték.

A magyar hisz, a hitben a jövő

ASSZONYOK VILÁGA

Blokádivat

Harisnya helyett festett láb / Facipő, fakalap és bevásárlótáska nagyságú retikül

Semmi a világon nem alkalmazkodik olyan villámgyorsan korhoz és lehetőségekhez, mint a szeszélyesnek mondott női divat. Ma is a nyersanyaghiánnyal küzdő Európában a hölgyek és diktátorai: a divatkreátorok voltak az elsők, akik megtalálták a legjobb és legpraktikusabb megoldásokat. Míg a férfiak a szövet- és cipőhiány ellenére is ragaszkodnak sok anyagot igénylő zakóikhoz, nyakig gombolt ingeikhez, nehéz bőrcipőikhez, addig az asszonyok villámgyorsan forradalmasították az öltözködést.

Nincs cipő, illetve csak jegyre van, viszont ki kívánhatja, hogy egy divatos hölgy a tavalyi, esetleg már elhordott nyári cipőiben járjon?

A cipőkészítők tehát a feltalálók leleményességével csináltak lábravalót abból az anyagból, mely korlátlanul áll rendelkezésre: fából, raffiából és különlegesen erre a célra preparált műselyemből.

Senki se képzelje, hogy ez a facipő-kreáció, melynek őse, a „sabot”, a parasztasszonyok fapapucsja, ormótlan és nehézkes volt, valamivel is kevesebb harmóniával simulnak a karcsu női bokára, mint a legszebb bőrszandál! A formának, a színeknek, a díszítő pántoknak olyan változatossága keveredik ezekben a fatopánokban, hogy a divatnak ez a kényszerzabta alkotása megmarad akkor is, amikor majd újra bőven lesz bőr a cipők gyártásához.

A facipők talpa két, sokszor három centiméter vastagságú, sarkuk öt-hat centiméter.

A fát különböző élénk színűre lakkozzák, a felsőrész pedig csaknem minden párnál más és más.

Van olyan, melyet görög szandálokra emlékeztető, elütőszínű raffiaszalagok erősítenek a lábhoz, másik a szegedi himes papucsra emlékeztető, egyiknek a felsőrészét különböző színűre festett, pikkelyszerűen egymáshoz illesztett bőrhulladékokból készítik, a másikat pedig kézzel festett virágok, vagy cirádák ékesítik. Tagadhatatlanul szépek és érdekesek ezek a facipők.

Ha már faszandált hordunk, akkor szinte természetes, hogy a harisnyaviseleten is változtatni ell. A selyemharisnya egyre drágul s a minősége is napról-napra rosszabb.

A hölgyek hát egyszerűen nem hordanak harisnyát.

Hogy pedig a lábszár addig se hasson tulságosan meztelennek, míg a nap szép barnára süti, a kozmetikusok különleges festékeket prezentáltak erre a nyárra. Az ember fog egy ecsetet, belemártja a folyadékba és olyan színűre festi vele a lábát, amilyen toalettnének legjobban megfelel. Ennek a „harisnyának” óriási előnyei vannak: olcsó, sohasem ráncos, s ami a legfontosabb, nem szalad le róla a szem.

A ruhák ezen a nyáron a századeleji divatra emlékeztetnek.

Bő szoknya, karcsu derék vajjon kinek nem karcsu a dereka az ételmiszer-megszoritások idején? — s puffos, bő ujjak.

Még az angol kosztümök is erősen derékba szabottak. Anyaguk viszont csaknem száz százalékban műselyem. Láttunk műselyemből készült, angolmintás tvíd-kosztümöket, puha műselyem-impriméket, pelyhkönnyű muszlinokat. Valamennyit közelről kellett megvizsgálnunk, hogy egyszerű származását megállapíthassuk.

Francia selyem — ez a kifejezés valamikor egyet jelentett a legfinomabb hernyóselyemmel, ma pedig a lyonn környéki selyemgyárak egymás után állítják át üzemeiket műselyem gyártására. Viszont az ezekben a

gyárakban évszázadok alatt tökéletesedett festési és kikészítési technika a műselyemnek is előnyére válik s ez az oka, hogy alig lehet megkülönböztetni a valóditól.

A legérdekesebb ujtásai a „blokádivatnak” kétségtelenül a fából készült kalapok.

A siker óriási. A készítés módja roppant egyszerű, csak az ötlet kellett hozzá:

közönséges faforgácsot különböző színűre lakkoznak s ebből a kitűnően hajlítható és kezelhető anyagból készítik a rendszerint homlokra huzott, kacér kis nyári kalapokat.

A retikül és a keztyű a női öltözködésnek azok a kellékei, melyek legalább egyelőre nem esnek korlátozás alá. Ez az oka annak, hogy ezen a téren találkozunk a legkevesebb változással. A keztyűk nagyrészt azonosak a tavalyiakkal, a retikulók pedig csak annyiban változtak, hogy jóval nagyobbak a régiéknél, valóságos bevásárlótáska jellegűek. Ezek a hatalmas kiegészítők se véletlenségből ilyenek.

Ma minden asszony a nap minden órájában bevásárló uton van.

Körülbelül ennyi, amit az 1941-es nyári divatról elmondhatunk... Sz. J.

Tíz jótanács az asszonyoknak

(Mi a titka a boldog házassáletnek? Az érdekes, mindenkit közelről érintő nagy kérdésre itt a válasz, amely egyúttal mindjárt a férjes asszonyok tizparancsolata is, aki ezt betartja, az boldog asszony lesz... és megtanul a férjével — bännil!)

1.

Férjünkkel is mindig kesztyűs kézzel bánjunk!

2.

Mikor dolgozik, ne zavarjuk olyan kérdésekkel, hogy „hány óra és milyen idő van és milyen nap van ma” — mert semmi sem bosszantóbb, mint ha valakit kiköccsöntenek a munka hangulatából.

3.

Nem szabad a férjet a nagytakarítás miatt egy órával hamarabb kizavarni az ágyból. A férj pihenése fontosabb, mint az, hogy a nagytakarítás egy órával hamarabb fejeződjék be.

4.

Nem szabad az ebéd alatt „hol voltál, mit csináltál, kivel találkoztál, mit mondott az illető énrólam” kérdésekkel zavarni a békésen falatozó férjet. Hiszen beláthatjuk, hogy örül szegény feje, ha elfelejtheti néhány percre a házon kívüli dolgokat.

5.

Viszont — ha ebéd alatt elmeséli tisztelt férjünk, hogy hol volt, mit csinált, kivel találkozott, mi volt a hivatalban — a világért sem szabad azt felelni, hogy „ugyan hagyj békét, mindig olyan unalmas dolgokat mesélsz, engem nem érdekelnek a hivatalbeli ügyeid!” Ehelyett élénk érdeklődést kell színelni még akkor is, ha az elmesélt ügyek valóban unalmasak lennének.

6.

Ha azt szimatoljuk, hogy szeretett férjünknek egy idegen nő tetszik, a világ minden kincséért se szidjuk az illető hölgyet. Az ellenfelet sohasem szabad lekicsinyelni, ezerszer célravezetőbb, ha agyondicsérjük.

7.

Ez esetben az agyondicsérést tessék szó szerint értelmezni. Vagyis: addig kell di-

csérni azt az undok nőt, amíg bele nem hal. Igen jó dicsérési módszer például a következő: igazán nagyon csinos az a nő, nekem nagyon tetszik, még is úgy tetszik, hogy görbe a lába, pedig más nőnél nem tudnám elviselni a görbe lábat... a foga is szép, pedig a multkor panaszkodott éppen, hogy örökké fáj neki valamelyik, mert már mind javitva van szegénynek... a szeme is nagyon szép, igazán, pedig másnak milyen baj, ha olyan kis mazsolaszeme van, mint neki, de nála nem veszed észre külön a szemét vagy az orrát, vagy a száját, mert külön-külön mindene jelentéktelen, de együtt azért igazán csinom az arca szegénykének... (Értsd: ügyesen feltüntetni az ellenfél hibáit, de mindig dicsérve!)

8.

Mindig olyan ruhát kell hordani, ami elsősorban férjünknek tetszik.

9.

Az az elv, hogy az asszony otthon ne fesse és ne puderozza magát, már régen megbukott. Éppen otthon kell mindig csinosnak, ápoltnak és rendesen megfésültnek lennie.

10.

Ha a férj türelmetlen, vagy — Isten mentsen! — goromba lenne, a világért sem szabad visszagorombáskodni. Szépen, szelíden, ártatlanul meg kell bántódni, el kell keseredni, üldözöttnek kell lenni, hogy férjünk megatódjék saját vadállatiasságán, amellyel egy gyenge nőt így meg tudott kinézni. Ha ezt elérjük, magától igyekszik visszavenni a sértéseket és bocsánatot is kér. Mert: mindig az győz a veszekedésben, aki az alkalmas pillanatban elhallgat és bölcsen visszavonul a gyengeség sáncái mögé... Harsányi Gréte.

—:o:—

Eperbefőt. Igen fontos, hogy a gyümölcs ne legyen még teljesen beérve. Nagyszemű, egészséges, félerett ananászepret válasszunk tehát s a legtöbb esetben nagymennyiségű, rátapadt homoktól mosással szabadítsuk meg. A nem túlérett epert nyugodtan meg lehet mosni, legcélszerűbben úgy, hogy a szárától és csészéleleleitől megtisztított gyümölcsöt szitára rakjuk s a szitát, megfelelő nagyságú, szagtalan és zsírmentes mosogatomedence tiszta, hideg vízbe többször alámerítjük. Epernél előfőzést nem alkalmazunk, a szitán alaposan lecsurgatott epert csinosan, szorosan üvegekbe rakjuk. Már előbb készítettünk olyan cukorszörpöt, mely literenkint 50 dkg cukrot tartalmaz. (Ha 95 deka cukrot 1 l vízben feloldunk, úgy körülbelül 1 1/2 l fenti töménységű cukorszörpöt kapunk.) Ezt a szörpöt kissé lehűtve, ráöntjük az eperre, úgyhogy azt teljesen ellepje. Az üvegeket azonnal lekötjük és másnap a sterilizáló víz forrásától számított 8—10 percig sterilizáljuk. Eperbefőt nem szabad a sterilizáló edényben kihűteni, mert ez esetben az eper igen ellágyul. Az általában lágyszövetű epernél egyébként inkább a sűrű cukorban való eltartást ajánlom, melynél a sterilizálás már elhagyható.

Meggy mézbe rakva. E célra egy 3—4 literes üveg, esetleg hordócska szükséges. A szárától megtisztított szép fekete meggyet megmosuk s félre tesszük. Ezután egy 3 literes edényre 5 deka fahéjt és 1 és fél deka szegfűszegét számítva, megfőzzük, melyet 2 kis zacskóba elosztva, bevarrjuk. Az egyik fűszeres zacskót a hordó fenekére tesszük s 2 liter főforralt, lehabozott és kihűlt, de még folyékony méznek a felét ráöntjük, a meggynek szintén a felét a hordóba rakjuk; erre jön a másik fűszeres zacskó, a méz és a meggy fele. A hordónak nem szabad tele lenni, mintegy két ujjnyira maradjon üresen. A dugóra tiszta vásznat göngyölünk s keményen bevérve, az edényt hűvös helyre tesszük.

Meggy ecetben eltelve. Fél kg. spanyol-meggynek a szárát félig levágják, fél kg mézet forralnak, habját leszedik, azután a befőttes üveget a gyümölcscsel telerakják, mézzel feltöltik és egy kávészínű sárga jó fehér borecetet öntenek rá, mire az üveget bekötik. Két nap múlva a gyümölcsről a levét leszűrve, addig főzik, míg nehézcsöppbe hull; ekkor, ha már kihűlt, visszaöntik a meggyre s az üveget csak 24 óra múlva kötik be.

Elő-Ázsia, a döntő csaták hona

A kavargó események most Elő-Ázsiát rántották be a lángtengerbe, amely fél Európát és Észak-Afrikát már elborította. Lássuk: milyen népek és országok lakják ezt a titokzatos földrészt, ahol minden sejtelem, minden titok, minden bizonytalanság, az élet maga éppen úgy, mint a halál. Apró pálmák alatt huzódnak meg ott az arab sátrak lakosai, messzekémlelő szemekkel figyelik az eget, a nap járását, a hold lenyugvását és a csillagok állását. Figyelik ezeket és belőlük olvassák ki, hogy mit hoz a jövő számukra. Ma, Irák és Szíria nehéz napjaiban különösen erősen figyelik az arab világ tagjai a csillagok állását, de a csillagok hallgatnak most, egykedvűen ragyognak és csak azt mondják az arab világ tagjainak amit a múlt mesél nekik mindig: hogy csak az a nép élhet szabad életet amely a szabadságért mindent, még az életét is hajlandó feláldozni....

Lássuk ezeket a népeket és országokat, amelyek ezért a szabadságért minden biztonnyal készek az áldozatra:

Szíria. 107.300 km.² 3 millió lakossal. 1516-1918 között török tartomány volt, utána két évig angol megszállás következett, 1920-ban önálló királyság, majd 1922 óta francia mandátumterület. 1923-ban Franciaország átadta Törökországnak Szíria területéből az Alexandriai szandzsákot. Hadereje kevés: 30.000 fő, nyolcvan repülőgéppel. Négy francia ezred állomásozott állandóan Szíriában.

Irák. 290.980 km.² 3.6 millió lakossal. 1534-1917 között Törökországhoz tartozott, 1917-18-ban angol megszállás alatt. 1920-ban angol mandátum, 1932-ben angol garanciák mellett független királyság. Hadereje 40 ezer ember, 180 repülőgéppel. 16 repülőtere volt.

Transjordánia. 86.300 km.², háromszáz-ezer lakossal. 1518-1918-ig török tartomány, 1922-ben angol mandátum terület, 1928-ban szerződéses tagja az angol királyságnak.

Palesztina. 26.305 km.², 1,3 százezer lakossal. 1518-1918-ig török tartomány, 1917-ben angol megszállás, majd 1923-ban angol mandátum terület, — azóta angol telepítési hely a zsidóság számára. A terv megmaradt tervnek, a zsidók maradtak Angliában, Amerikában, Lengyelországban, Franciaországban, Romániában és sajnos, Magyarországon is...

Egyiptom: 994.300 km.², amelynek azonban csak három százaléka művelhető terület, 15,9 millió lakossal. 1517-től 1811-ig török tartomány, 1811-1882-ig Mehemed Ali és utódainak önálló királysága. Ez alatt az idő alatt 1869-ben nyitották meg a Szezei Csatornát. 1882-től kezdve angol védőuralom alatt, 1899-ben angol Kondominium, 1914-ben angol protektorátus. 1922-ben kivívta függetlenségét, azonban angol védőfőhatalóság alatt. Ma is független államként szerepel.

A ma történéseinek eseményeihez nem tartoznak ugyan még Irán és Saudi Arábia, de róluk is csak meg kell emlékeznünk, mert hiszen a kavargó vihar sohasem szokott megállni egy helyben, hanem tovább rohan és forog fel útjában mindent, amit talál. Saudi-Arábia és Irán ma még távolról szemléli Irák és Szíria területén az angol végvonaglásokat, de semmi kétségünk az iránt, hogy ők sem kerülhetik el a forgó szél rohanását.

Irán: 1.647.000 km.², 15,5 millió lakossal. 1501-ig az új Perzsa birodalomhoz tartozott, azután különböző okokból származó belső gyengeségek következtében orosz és angol befolyás alatt állott 1925-ig, amikor Resha kán erős birodalmat alkotott belőle.

Ezt a köztársaságot királyság váltotta fel 1934-ben. Az első császár Resha kán lett. Teljesen önálló birodalom.

Saudi-Arábia: 1.624 ezer km.², 5-6 millió körüli lakossal. A 18 században tagja volt a Wahabita-Nedzs államnak, időlegesen török uralom alatt ugyan, de 1901-től kezdve Ibn Saud alatt önálló. Területe a világháború után egyre növekedett: 1924-ben Mekkat, 1925-ben Medinát, 1933-ban Asyrt, 1934-ben a Yemeni protektorátust kebelezte be.

Mint láttuk: ezek az államok egykor

ABAFY LASZLÓ:

Szíria örök sorsa

B. L. Libanon a cédrusok... a birodalom Európa határán. A kétarcu ország...

Mert Szíria egyrésze: az Alexandrettei öböltől a Ras en Nakuráig teljesen keleti jellegű: pálmák, izzó napfény, sivatag, hallgatag emberek és tarkabarkaság. De a városok: Damaszkusz és a többi, mintha nyugatról szakadtak volna oda a közelkelet tarkabarka világába.

Szíria sorsa örökké ez volt: gyengéd átmenet Kelet és Nyugat, Kelet és Dél között. Szíria régi nagysága, régi jelentősége, szerencséje és szerencsétlensége ebből az átmeneti voltból táplálkozott és ebből a lényegből.

Mert a történelemben soha sem fordult elő esemény, mozgalom, akár vallási, akár politikai, amelyet a Libanon környékén elterülő ország meg nem érzett volna. Akár Európából indult ki ez a mozgalom, akár Ázsiából, akár pedig szemben a tulsó partokról Afrikából, hatását mindig megérezték Szíria életében.

Ez az oka annak, hogy sehol olyan gazdagsággal nem virágoznak a különböző vallásfelekezetek, mint itt. Husz egynéhány vallás papjai hirdetik az igéket itt a népnek amelynek tagjai harminc különböző fajhoz tartoznak és élnek egymástól elkülönítve, egymás mellett, de nem egymással, egymásért... És amilyen változatos az egyes emberek arca, éppen olyan változatos az éghajlat is. Az ember aki gépkocsin indul el Beirútból Damaszkusz felé, az örök nyár kíséri egy darabig, hogy aztán a Libanon hegységben belerohanjon az örök télbe! Ha az ember a partokról virágzó cseresznye és barackültvények tavaszi pompájának képével indul, odafent a libanoni cédrusok fölötti magas hegységekben hóvihár és jégeső közé jut el. Ha a hegység tulsó partján leszáll a síkságra, elfelejti könnyen, hogy indulása még zöld bokrok közül történt, mert ott a sivatag sárgasága és pokoli hősege bágyaszt el mindent.

Szíria legnagyobb részét a végtelen pusztaság alkotja, amelyen nem terem meg csak a köszikla és ahol a forró, déji szél kísérteties hangokat csal ki a napégette kösziklájából. Szegény parasztok és büszke beduinok országa ez a sivatag, amelynek lakói megvetéssel tekintenek Aleppó, Beirut és Damaszkusz nyugatias városi életére.

A városokban: nyugati kényelem keleti szin pompáival. Gépkocsi az utcákon és villamos. Damaszkuszban földalatti villamos is van. Mozgófilmszínházak fényreklámjai világítanak az esti sötétségben, amelyben zajlik kelet és nyugat élete. Nagy, monstruózus tehérgépkocsik mellett apró szamarak kocognak a város utjain, megrakva gyümölcseivel, sóval vagy pedig egyenes tartású beduin vezet a tevéit.

Repülőgépek szállanak a levegőben. A damaszkuszi repülőtéren fényes egyenruhá-

valamennyien török tartományok voltak. A 16 század folyamán kerültek török kézre és a világháború alatt, valamint után vesztette el őket Törökország. Megjegyzésre méltó, hogy valamennyi elvesztett területet Anglia vette el Törökországtól. Ez a tény nagyon súlyos befolyást gyakorol Törökország mai politikájára, — érdemes lesz tehát Törökország állapotát is végignézni.

Törökország: összterülete: 762.736 km.², amelyből Európára 23.975 km.² esik lakosságának száma: összesen 17,5 millió, Európában 1,5 millió. Az oszmán birodalom legnagyobb kiterjedése 1660 körül volt, a világháború alatt és után területének több mint 95 százalékát veszítette el...

ba öltözött nyugati tanítási személyzet sürrögforog az induló gépek körül. De a repülőter mellett keleti egykedvűséggel bámszokodnak a fölül elterülő üres kékségbe, egykedvű, megingathatatlan nyugalommal Kelet turbános, tarka köpenyeges arabjai.

Abban az országban, amelyet most ért el a nyugati vérzivatar, Kelet találkozik Nyugattal. Az élet lényegében éppúgy, mint történelmi eseményeiben...

MINDEN MAGYARNAK
A KOZMUVÉLŐDÉSI SZÖVETSÉGBEN
A HELYE

50 éves a „banzaj”

(MN) Ha a Tenno Tokió utcáin végighajtat, ha egy győzelmes japán hadvezér tér haza a háborúból, ezer és ezer torokból hangzik fel a »banzaj». Mikor Matsuoka külügyminiszter európai utjáról hazatérőben kiszállt Tokióban, akkor is harsány »banzajó kiáltással fogadta a repülőter közönsége. A banzaj a magyar éljen vagy hurra, a lelkes üdvözlés szava, mellyel a tömeg örömeinek és egyben elismerésének ad kifejezést. A banzaj szót ma már Európában is mindenki ismeri azonban annál kevesebben tudják, hogy még alig múlt ötven éves. A XVIII. század japán hadvezéreit a tömeg még csak néma lelkesedéssel ünnepelte. A banzaj tulajdonképpen az európai civilizáció Japánban való térhódításával egyidejű. 1889-ben két fiatal tudós az európai szokások ismeretében szükségét érezte, hogy a japánoknak is legyen szavuk a nép örömeinek kifejezésére. Az alkalom a japán alkotmány kihirdetésének nagy ünnepe, med volt, a szó azonban még hiányzott. Hosszas fejtörés és töprengés után a két Európát járt tudós férfinak végül is sikerült idejében megegyezniük a »banzaj» szóban, mely japánul »évezredelés»-et jelent. Most már csak a szó elterjesztéséről kellett gondoskodniuk. Elérkezett a nagy nemzeti ünnep, 1889 február 11-e. A császári kocsit méltóságos lassúsággal hajtatták el a némán tisztelgő tömeg soraiba között. A császári park árnyas fenyőútjai ünnepélyes csendjében egyszerre csak két torokból merészen elhangzott az új üdvözlés. A tömeg nagyrésze talán megdöbben. Az egyetem diáksága és tanári kara azonban megértette e szó mély értelmét és lelkesen csatlakozott a kezdeményezéshez. A varázs megtört, a két újító szava nem halt el válasz nélkül a csendben. Lassankint a nép is megszokta a varázsszót, mely ma minden japán szívét megdöbben. A »banzaj» a távolkeleti nagyhatalom szimbóluma lett.

Baján

Csonka és visszatért
Bácsmegeiek
kedvenc találkozó helye

Központi

Szálloda
Kávéház - Étterem
Mozgó Képszínház

TULAJDONOS
Tallósi (Prachár) Vilmos
TELEFON: 18 és 87 sz

SPORT

Bajai T. I. S. E.—Zombori T. K. 7:3 (6:1)

Baja sporttársadalma nagy szeretettel fogadta a visszatért Délvidéki csapatot. Ünneplés fogadtatás után a Hősök emlékének megkoszorúzása egészítette ki a déli előtti műsort. Firányi bíró vezetésével szép számú közönség előtt futott ki a két csapat a pályára. Pontosan 1/27 órakor megindult a játék. Már a második percben a hazai csapat bal összekötője révén vezetéshez jut 1:0. Az 5-ik és 10-ik percében újabb gólokat ér el a vendéglátó csapat. Szintén a balösszekötője révén. 3:0. A zomboriak itt-ott szép huzásaikkal kedveskednek a közönségnek, de mindhiába. A hazai csapat újabb 3 gólt ér el 6:0. A sok kihagyott gólhelyzet után a zomboriaknak sikerült balszélsőjük Szabadka révén szépíteni az eredményen 6:1. Ezzel az eredménnyel kezdődik a második féldő, amely egyenrangú ellenfelek küzdelmét mutatta. A vendégek kezdetben fölényben vannak, sőt gólt is érnek el Pest jobbszélsőjük által. 2 perc múlva a hazaiak rugják a bőrt a zomboriak hálójába 7:2. A zomboriak most újból fölényben vannak, 2 kapufát is rugnak de gólt nem tudnak elérni.

A zombori csapatok minden fölény mellett gólképtelenek. A közönség biztatja a zomboriakat. A mérkőzés végén sikerült a vendégek jobbszélsőjének Pestnek szépíteni és egyúttal a mérkőzés végeredményét beállítani 7:3. A vendégcsapaton észrevehető volt az erőnlét hiánya. Mindamellett, hogy 7 gólt kapott a vendégek kapusa volt az, aki a közönség tapsaiban igen sűrűn vette ki részét. A hazai csapat legjobb része a csatársor volt. Firányi bíró bíraskodása dicséretre méltó. A közönség, aki lelkes tappsal fejezte ki a hazai, de különösen a vendég csapat szép huzásai iránti tetszését, örült, hogy újra láthatja a bajai pályán a felszabadult Zombor labdarugóit.

—:0—

Vasárnap Topolyán játszik a Dulcis.

Ujverbászról jelentik: A Dulcis vasárnap a Hazatérés Bajnokság második fordulóját játsza Topolyán. A Dulcis a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Bráhm, Drágin, Finta, Keresztes, Longáver, Polyvás Rapp, Pál, Fekete, Gömöri, Janyekovics. Játközvető Huszka.

Modern messzehordó ágyuk

A most folyó nagy háboruban sokszor esett szó messzehordó ágyukról és különösen aktuálissá váltak, amióta a német hadsereg a La Manche csatorna francia partjáról, bizonyára Calais környékéről, mind gyakrabban veszi tűz alá ezen ütegekkel Dover városát, illetve az ott tartózkodó és a csatornában haladó brit hajókat, jelentős károkat okozva.

Ha figyelembe vesszük, hogy a La Manche csatorna francia és angol partjai a Pas de Calais szakaszának legközelebbi pontján is kb. 32—35 km-re vannak egymástól, továbbá azt, hogy az egymásnak válaszoló német és angol messzehordó ágyuk a partokon belül valószínűen jó egynéhány kilométerre vannak gondosan elrejtve, akkor láthatjuk, hogy egészen rendkívüli technikai alkotásról: óriás-ágyukról van szó, mert legalább 40—70 km. és ezen felüli távolságokra küldik borzalmas hatású lövedékeiket. Ez utóbbi lehetőséget az is bizonyítja, hogy az angol kormány rendeletére Anglia délkeleti partvidékeit kiürítették és a lakosságot az ország belsőbb vidékeire költöztették, mert a német messzehordó ágyuk lövedékei kb. 30 kilométer mélységben veszélyeztetik a partvidék életét és vagyonát.

Az 1914—18-as világháború elején a legtökéletesebb, szárazföldön használt messzehordó ágyuk maximális lőtávolsága sem igen volt több átlagban, mint 20—25 km. és csak a nagy háború utolsó éveiben sikerült különlegesen készített ágyukkal kb. 25—30 km. és ennél nagyobb távokra küldeni a gránátokat.

Igy tehát óriási feltűnést keltett, amikor 1915-ben a németek a belga Dixmude helységéből a francia Dunkerque várost 40 km. távolságról ágyukkal lőtték. Eleinte hihetetlennek is tartották az erről szóló híradásokat. Ez az ágyu egy aránylag kiskaliberű, 80 mm-es, hosszucsövű, messzehordó hajóágyu volt, mely 40 fokos indulási szög alatt lőtte ki gránátjait Dunkerque városára. Állítólag ezek az első sikeres adták meg a gondolatot a német hadvezetésnek olyan ágyuk készítésére, melyekkel később Párizst 126 km. távolságról is lőtték.

Hogy a mai modern messzehordó ágyukról némi képet nyerjen az olvasó, ime néhány adat:

A legmodernebb angol hadihajók igen gyakori fegyvere, a 152 mm-es gyorstűzelő ágyu csősúlya darabonként 8 tonna és 45 kg-os gránátjai kb. 30 km-ig repülnek. A szintén brit „Queen Elisabeth” dreadnaught típusu hajók 380 mm-es főágyui és tonnás

csövekből 885 kg-os gránátokat 25 km-en felüli távokra lövik, — az angol „Lord Nelson” óriáshajó 406 mm-es toronyágyuinak csőhossza 18 méter, — a csövek súlya egyen kint 107 tonna és 1060 kg-os lövedékei 30 km-en felüli távolságokon hullanak le. Akit érdekel a ballisztika tudománya, azt is meglepheti, hogy ezek a 1060 kg-os lövedékek 900 m-es kezdősebességgel hagyják el a csöveket.

Természetesen az ellenfelek hasonló nagyságú hadihajóinak megfelelő ágyui sem maradnak el, mert például az olaszok „Vittorio Veneto” csatahajójának legnagyobb ágyui 33 km-re lőnek és a németek új, legnagyobb egységei, melyeken 375 mm-es toronyágyuk vannak elhelyezve, szintén ekkora távolságon veszélyt jelentenek az ellenfének.

A franciák az eddigi adatok szerint 155—340 mm közötti kaliberekkel legföljebb 40 km maximumot tudtak elérni, pedig tagadhatatlan, hogy a francia hadsereg a nemrég lezajlott háborúban igen jelentős számú és legnehezebb ágyuval rendelkezett, melyek javarészből a legmodernebb konstrukciók voltak.

Ezzel szemben a németek mai modern, nehéz messzehordó ágyui 150 és 210 mm-es kaliberekkel elérték, sőt túlhaladták ezeket a távokat, így például egyik fajta 356 mm-es ágyuval a mostani háborúban már 55 km és egy másik típusal, melynek nagysága 380 mm, már 62 km távokra röpitik a gránátokat. Ezek után könnyen érthetővé válik Dover és környékének rendszeres ágyuzása a tengerpart francia részéről, mert ezeket különleges, a világon ma létező legnagyobb ágyukkal bombázzák.

Ha figyelembe vesszük, hogy a német Krupp ágyugyár már 1918-ban képes volt 130 km-re lövő ágyukat készíteni, akkor nem alaptalan az angol sajtó már egy évvel ezelőtt forgalomba hozott híre és aggodalma, hogy az angol kémszervezet megállapította olyan német ágyuk létezését, melyek 150 km-re, sőt egyesek szerint talán 180—200 km-re is hordanának.

Amikor 1918 tavaszától kezdve a németek Párizst először 110 km-ről, francia területen a Crepy melletti erdőből kezdték gránátolni, világhírűvé lett messzehordó ágyukból, ez a tény már nem csak a laikus nagyközönséget, de a világ legkiválóbb katonai szakértőit is meglepte.

Ma már sok minden ismeretes a Párizst 1918-ban 130 km távon lövő ágyukról. Az is tudott dolog, hogy a németek sokféle típusu,

csodás teljesítményű messzehordó és egyéb ágyukból álló hatalmas lövegparkja is nagyban hozzájárult az eddigi győzelmeikhez, mert ezen ágyuk száma és tűzereje jelentékenyen felülmulta az ellenség védelmét.

A legnagyobb mai német messzehordó ágyuk csőhossza 24—30 méter között változik, az 1918. évi Párizst lövő ágyuk csövei 34 méter hosszúak voltak. 1918-as francia híradások szerint már az évben foglalkoztak a németek Londonnak 150 km-ről ágyuval történő bombázásának kérdésével és állítólag az akkori fegyverszünet időpontjában éppen el is készült a pilteni Skoda művekben két ilyen ágyuóriás, melyek 250 mm-es kaliberrel és 40 m csőhosszal legalább 150 km-re röpitették volna lövedékeiket. Hogy mit jelent egy ilyen ágyu-mastodon, elég ha idézzük a Párizst lövő 210 mm-es ágyukról, hogy azoknak egyenként és egyedül a csősúlya 200.000 kg volt, míg az ágyu súlya minden alépitményével együtt 750.000 kg-ot jelentett.

Még a mostani nagy háború kitörése előtt bejárta a világsajtót az a hír, hogy a romániai (mediasi) származású Oberth tanár elmélete alapján készíthető úgynevezett „rakéta-ágyu” és légi torpedó, melyekkel állítólag fantasztikus távokról bombázhatnák az ellenfelek egymás hadászatiilag fontos támpontjait. Emlegették például, hogy Lipséből Strassburgot vagy a „Siegfried-Wall-west” erődítésvonalból éppen Párizst lehetne majd bombázni rakéta-ágyukkal. Hogy ezekből a hírekből és lehetőségekből mennyi igaz és mennyi vált valóra, azt ma még nem tudjuk megállapítani, mert a nagy háború, sajnos még nincs befejezve, sőt úgy látszik, minden nap csak növekszik borzalmasságában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szóig 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetés adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, jelzés leveleket továbbítunk. — Kérdezőkérdezőkhez válaszbelve melléklendő.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE! A martonosi volt „Jugo” paprikamalmot átvettem és üzemen tovább vezetem. Szegedi mintára örülünk, s paprikánkat a legolcsóbb napi árban hozzuk forgalomba. Tegyen egy próbarendelést! „Délvidéki Paprikamalom”, Martonos. Tulajdonos: Kovács István.

Ingatlanforgalom

ELADUNK

több nagyobb-kisebb családi LAKÓHÁZAT és BÉRHÁZAT ipartelep, üzlet és vendéglő létesítésére alkalmas objektumot.

Zombor bel- és külterületén, valamint a környéken

VESZUNK

Ház, Földbirtok, Malmot és mindennemű INGATLANT egész Bácska területén. Az ANYAORSZÁGAL, BÁCSKÁVAL és HORVÁTORSZÁGGAL Ház, Földbirtok, Ipartelep- és mindennemű INGATLANCSERÉT jutányosan közvetítünk Számos ingatlancsere

Horvátországgal előlegzésben!

100—250 kat. hold szántóföldet szállással, Bácskában megvételre keresünk.

Sürgöncim: MERKUR, ZOMBOR. Telefon: 81. MERKUR ingatlanforgalmi és Biztosítási iroda hiteltudósítás. Zombor, Zrinvi (Párisi) utca 2. a-126

Két molnársédeget, kisebb malomba, állandó munkára, havi fizetéssel, azonnali belépésre felveszek. Cím a kiadóban. a-145-f

Rendes, fölfőző minden bejárónak, felvétetik. Drach selyemgyár, Zombor, Árpád utca 23. a-155-f

DÉLVIDÉK
politikai naplaj

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csíhás

Benő uca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén